

Ki győzhet meg bennünket?

Elhangzott: 2020. március 15-én, vasárnap, Sopronban a de. 10 órakor és Fertőszentmiklóson a 15 órakor kezdődő istentiszteleten.

Igehirdető: Filotás Julianna beosztott lelkész

Lekció: Lk 16,19-31/ Textus: Lk 16,29-31

¹⁹Volt egy gazdag ember, aki bíborba és patyolatba öltözött, és nap mint nap fényes lakomát rendezett. ²⁰Egy Lázár nevű koldus ott feküdt a kapuja előtt, fekélyekkel tele, ²¹és azt kívánta, hogy bárcsak jóllakhatna a gazdag asztaláról lehulló morzsákkal, de csak a kutyák jöttek hozzá, és nyaldosták a sebeit. ²²Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és felvitték az angyalok Ábrahám kebelére. Meghalt a gazdag is, és eltemették. ²³Amint ez a pokolban kínok között gyötrődve felemelte a tekintetét, látta távolról Ábrahámot és kebelén Lázárt. ²⁴Ekkor felkiáltott: Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam, és küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét mártsa vízbe, és azzal hűsítse nyelvemet, mert igen gyötrődöm e lángban. ²⁵De Ábrahám így válaszolt: Fiam, jusson eszedbe, hogy te megkaptad javaidat életedben, éppen úgy, mint Lázár a rosszat. Ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötrödsz. ²⁶Ezenfelül még közöttünk és közöttetek nagy szakadék is tátong, hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehessenek, se onnan ide át ne jöhessen senki. ²⁷Ő pedig így szólt: Akkor arra kérlek, atyám, hogy küldd el őt apám házához, ²⁸mert van öt testvérem, beszéljen a lelkükre, nehogy ők is ide kerüljenek, a gyötrelem helyére. ²⁹Ábrahám így válaszolt: Van Mózesük, és vannak prófétáik, hallgassanak azokra! ³⁰Ő pedig ezt mondta: Nem úgy, atyám, Ábrahám, hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, akkor megtérnek. ³¹Ábrahám ezt felelte: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül.

Kedves Testvérek!

Van ebben a történetben, pontosabban abban, amit Jézus a példázat végén megfogalmaz, valamiféle keserűség – vagy talán aggodalom? –, amit a következő kérdésben lehetne összefoglalni: létezik-e számunkra valaki, akire hallgatni tudunk? Van-e, aki meggyőzhet bennünket arról, hogy ahogyan berendeztük életünket – amilyen úton járunk gondolkodásmódunkban, tetteinkben, céljaink meghatározásában, vagy ahogyan egyáltalán elgondoljuk, hogy az élet élet és a világ világ –, az gyökerestől javításra, átrendezésre szorul?

Végig gondolva ezt a kérdést talán magunk is úgy látnánk ezt a dolgot, ahogyan a példázatbeli gazdag ember. Ha az események nem is győznének meg bennünket, ha a családjunk, az egyház vagy a hatóság nem is tudna hatással lenni ránk, olyasvalakinek azért mégiscsak lenne előttünk súlya, aki a halálból visszatérve kívánná jó útra terelni életünket.

„Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül” – írja Pál apostol a korinthusiakhoz írt első levelében. És máris érezzük, miért keserű – vagy inkább aggodalomteli? – Jézusnak ez a tanítása: hiszen létezik valaki, aki visszatért a halálból, van valaki, akinek a szava tele van igazsággal, jóakarattal felénk: ő Jézus Krisztus. De vajon hallgatunk-e rá? Hiszünk-e a halálból Feltámadottnak, és ez tényleg változtat-e rajtunk bármit is, alakítja-e látásunkat, hozzáállásunkat a dolgokhoz? Például, tettünk-e az elmúlt héten bármit is azért, mert Krisztus meggyőzött bennünket és megnyert magának? És itt most olyan dolgokra gondolok, amikben éreztük: magunkkal is harcolnunk kellett? Röviden fogalmazva: túlnőttünk-e bármiben is az elmúlt héten önmagunkon, és hozzá nőttünk-e egy kicsit is Jézus Krisztushoz?

Vagy igaz ránk a dilemma, amit Richard Wurmbrand, egy romániai evangélikus lelképásztor mondott börtönévei idején: „most a szenvedések idején kiderül, kik azok, akik hisznek Jézus Krisztusban, és kik azok, akik csak azt hitték, hogy hisznek Jézus Krisztusban”? – Lefordítva mai kérdésselvetésünkre ezt a dilemmát: kik vagyunk, azok, akiket meggyőzhet Krisztus, akik nem ódzkodnak új látást kapni magukra és világukra nézve – akkor sem, ha ez itt is, ott is fájdalommal jár és küzdelmes változtatásra hív? Vagy azok, akik bár vágynak Krisztusra, mégis távol tartják őt

maguktól, mert belekényelmesedve saját életükbe, és beburkolózva fel nem ismert tagadásaikba, szemellenzősen azt gondolják valóságnak, amit látni vágnak magukból és a világból, és ezzel kizárják a lehetőségét is annak, hogy Isten kezében formálódhassanak?

Jézus Krisztus példázata erről szól ma nekünk, fel akar rázni minket, hogy lássunk, hogy értsünk, hogy változhassunk és változtathassunk.

A példázat szerint volt egy gazdag ember és egy szegény ember, s haláluk után a gazdag ember kárhozatra jutott, a szegény ember pedig üdvösségre. – Ennek a példázatnak a nyomán könnyen azt hihetnénk, hogy az egyik a gazdagsága, a másik pedig a szegénysége miatt került kárhozatra, illetve üdvösségre. De ez nem ennyire egyszerű. Jézus sohasem beszélt a gazdagság ellen, vagy a gazdagok ellen, sőt, tudjuk, hogy voltak gazdag barátai, tanítványai is. Jézusnak tehát úgy tűnik, nem volt célja feloldani a gazdagság-szegénység tényét, de legalábbis nem a gazdagságban és a szegénységben látta a fő problémát. – Mégis, miért került akkor pokolra a gazdag ember? Miért ez a kemény ítélet?

Az életükről kapott pillanatképet Jézus nagyon élesen ábrázolja: a gazdag ember dúskál, mulatozik az asztalánál, és eközben a lábainál, egészen a közvetlen közelében, úgy, hogy a gazdag ember pontosan rálát, ott szenved Lázár. Nem túl életszerű ez a kép, ugye? Ekkora szívtelenség, részvétlenküliség valóban létezhet? – kérdezhetjük. De már kezdjük érteni, ez lehet a probléma! – Az, hogy a gazdag ember nem látott, hogy nem vett tudomást arról, pontosabban: nem akart tudomást venni arról, ami a szeme előtt zajlott. Tagadta a szegénységet, a nyomorúságot, a fájdalmat. Mindezt kizárta észlelései köréből, és csak egy dolog foglalkoztatta: saját jóléte, saját kényelme, saját kellemesen berendezett világa.

A gazdag ember bűne ez a látni nem akarása, ez az önmaga körül való forgolódása volt, és ez lett a veszte, ezért jutott kárhozatra.

Mai példázatunk kényelmetlen szerepróbbára hív bennünket: behelyezkedni a gazdag ember alakjába, vele azonosulni. Elképzelhető, egyikünk, másikunk tiltakozik is belül ez ellen, azt mondjuk, mi nem is vagyunk gazdagok, és különben sem találunk túl sok hasonlóságot magunk és a gazdag ember között. Lázár szerepe azonban már egészen más, abba talán jobban bele tudnánk helyezkedni! Mégis egy kicsit időzzünk el abban példázatbeli bíborban és patyolatban, és nézzünk körül, mit látunk.

Nem úgy volt eddig, hogy máshol voltak bajok, járványok, netán háborúk, és nem nálunk? Vacsora mellől megnéztük a híradóban, mi történik a nagyvilágban, elszörnyülködtünk rajta, de tompák maradtunk. – Nos? Értjük már? Látjuk már? – Valójában ilyen tompán élünk kettészakított világunkban, ahol a világ egyik fele szórakozik, tékozol, gondtalanul szemetel, a másik pedig kínban van. A gazdagság, amin ülünk, ezért hamis gazdagság, rosszul élt gazdagság, Júdás-pénné. Mert eladja a másikat: embert, állatot, környezetét, a természetet.

De a gazdagság nem csak pénzben mérhető. Mérhető tudásban, tehetségben, fizikai erőnlétben, egészségben, családi állapotban, erkölcsös életvitelben, akaratereőben, élettörténetben, és megannyi másban. Ezekben is lehetünk valamennyien gazdagabbak másoknál. Vajon itt meglévő erősségeink nem arra vannak, hogy mások erőtlenségeit hordozzuk vagy kipótoljuk velük? Hogyan vagyunk mi ezekkel?

Ma világunk az önző gondolkodásmódra, életformára nevel bennünket, amely szerint egyéni kívánságaink, igényeink, vágyaink minden helyzetben korlátlanul elsőbbséget kell, hogy élvezzenek. S miközben erre a pályára állít bennünket világunk, ügyesen kiiktatja belőlünk a túlvilágról való gondolkodás vágyát és képességét. – Jézus ezzel szemben a túlvilág felé, Isten felé fordítja arcunkat, és arra hív, szolgáljunk egymásnak.

És mit tanít a túlvilágról? Van üdvösség és van kárhozat, és e kettő egymástól véglegesen elkülönített valóság, nincs közte átjárhatóság. E földi életünkben azonban még van választásunk.

Jézus, a Feltámadott tanít ma minket, ő aggódik értünk: bár hallgatnánk rá, bár meggyőzhetne bennünket, hogy életünk, világunk változhasson, újra formálódhasson és végezetül üdvözülhessen! Ámen.